

25.286

Ն Յ Ո Ւ Թ Ե Ր

Ռ Ի Յ Ս Հ
ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ
ԳԵՐԱԶԱՆՑԻԿ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉՆԵՐԻ
ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

332.2

Ն-82

ԹՅՈՒՆ ՊԵՏԱՇԽԵՆԱՑԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ ՅԵՎ
ԱՐԿԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ

332.2 12 JUL 2013
4-82

25286

05 JAN 2010

Պատ. Խմբագիր՝ Մ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Թարգմ. և սրբագրել է՝ Գ. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

БИБЛИОТЕКА
Академии Наук
УРСР

8540-57

Գլավիտի լիազոր Զ-1150. Պատվեր № 100. Տիրած 2200.

Պրակտիկական աղյուսակ. Յերևան, Յերյան № 127.

ՀԽՍՀ ՊԵՏԱՇԽԵՆԱՅԻՐԱՄԱՐԿԱՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՊԵՏՎԱՐԿԻ
ՑԱՆՑԻ ԲՈՒՈՐ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻՆ

ՀԱՐԳԵԼԻ ԸՆԿԵՐՆԵՐ

Հրատարակելով ՌԽՖՍՀ խնայողական գրամարկետների գերազանցիկ վերահսկիչների փորձը Հայկական խՍՀ Պետաշխենայգրամարկետների և Պետվարկի Վարչությունը համոզված է, Վոր իր սխտեմի աշխատողները, մասնավորապես վերահսկիչներն ու գանձապահները, ինչպես և խնայողամարկետներին կից կազմակերպված ֆինանսական ախտիվիստները լայնորեն կիրառելով գերազանցիկ-վերահսկիչների աշխատանքի բաղմապիսի մեթոդներն ու ձևերը, իրենց լավագույն աշխատանքով կնպաստեն ավանդների և փոխառությունները սլանները կատարմանն ու գերադատարմանը, վորով նորանոր միջոցներ կներգրավեն մեր սոցիալիստական ժողովրդական տնտեսության և յերկրի պաշտպանության ֆինանսավորման համար: Վարչությունս հավատացած է, Վոր աշխատանքի այս լավագույն մեթոդների կիրառումը նոր աղղակ կհանդիսանա յիղրայրական Աղրբեջանի հետ կնքած սոցմրցման պայմանագրի լավագույն կատարման համար:

ՀԽՍՀ Պետաշխենայգրամարկետների և Պետվարկի Վարչություն

ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ՓՈՐՁԸ

Ընկ. Գեոմանով Նիկոլայ Գրիգորյեվիչ. Վորոնեժի մարզի, Պավլովսկու շրջանի, Պետրովսկու գյուղական խնայողական գրամարկդի վերահսկիչ: Իր խնայողական գրամարկդի ավանդների տարեկան պլանը 1939 թվին կատարել է 172 տոկոսով: Փոխառության գյուղական բաժնեգրության մուծումների հավաքիչն ավարտել է գեռ Հոկտեմբերի 22-րդ տարեդարձին: Ընկ. Գեոմանովի այդ խնայողական գրամարկդում աշխատելու ընթացքում (1936 թվից) ավանդների մնացորդը 8 հազար ուսբլուց բարձրացվել է մինչև 147 հազար ուսբլու՝ առ 1-ն հունվ. 1940 թվին: Ցեղել է 61 ավանդատու, վորոնց թիվը 1939 թ. հասել է 265-ի, իսկ 1940 թ. հունվարի 1-ին—374-ի: Առաջին յեռամսյակի ավանդների պլանը փետրվարի 8-ին կատարել է 163 տոկոսով:

Ընկ. Գեոմանովը Մոսկվայում տեղի ունեցած գերազանցիկների խորհրդակցութունում պատմեց հետեվյալը՝

«Իմ կողմից կիրառվող մեթոդները նոր չեն: Ամենից առաջ, յեռ կանոնավոր կերպով հաշիվ եմ տալիս գյուղխորհրդի պլանումում և նախագահությունում Ցեռ հաճախ եմ յեղութ ունենում կոլտնտեսականների

բոլոր բրիգադներում ու ընդհանուր ժողովներում և հաշիվ եմ տալիս խնայողական գրամարկդի աշխատանքների մասին: Ակտիվի հետ միասին՝ մենք խնայողական գործի և փոխառությունների պրոպագանդանք մղում ընտրական տեղամասերում:

Յուրաքանչյուր կոլտնտեսության կից կազմակերպված են տեղեկատու սեղաններ, վորոնք ունեն խաղարկությունների աղյուսակների լրիվ կոմպլեկտ: Այնտեղ սպասարկում են կոլտնտեսության ակտիվից հատկապես կցված մարդիկ, վորոնց թվում սովորաբար լինում է և կոլտնտեսության հաշվետարը: Յուրաքանչյուր խաղարկությունից հետո, հենց վոր ստացվում է աղյուսակը, բոլոր կոլտնտեսություններում անցեկացվում պարտատոմսերի ստուգում:

Հաճախ մենք ել ենք գնում կոլտնտեսությունները, ստուգում ենք պարտատոմսերը, անց ենք կացնում գրույցներ: Հաճախ պետք է լինում տեսնել կոլտնտեսականներին և իրենց տանը: Սովորաբար սկսում ենք նույնպես պարտատոմսերն ստուգելով: Բացում ենք աղյուսակները, խոսում և կատակներ ենք անում յերեխաների հետ: Հենց այդտեղ ել պատմում ենք թե ինչի համար են խնայողական գրամարկդները, թե են գնում փոխառության և ավանդների միջոցները, ինչպես հարմար է և շահավետ՝ փողը խնայողական գրամարկդում պահելը:

Շատ լավ արդյունքներ են տալիս այդ գրույցները տանը: Այդ լավագույն մեթոդն եւ Անհատական գրույցի ժամանակ՝ մարդ ավելի յե մոտենում յուրաքանչյուրին, համարյա թե ամեն մի այդպիսի գրույցից հետո՝ մարդիկ գալիս են մեղ մոտ և ավանդատուներ են դառնում:

Շատ և ոգնում ակտիվը: Խնայողական դրամարկ-
դին կից յես ունեւ 23 ակտիվիւստ: Յես գրուցում եւ
նրանց հետ համարյա թե ամեն ուր և ամեն տեղ, վոր-
տեղ եւ վոր պատահում եւ նրանց—շուկայում, փողո-
ցում, դաշտում: Բացի այդ՝ յես նրանց հրավիրում
եւ խորհրդակցութեան: Յերկու ամիսը մեկ անգամ
մենք անպայման համաքվում ենք խնայողական դրա-
մարկդի շնորհում, ամփոփում ենք աշխատանքի ար-
դյունքները, խորհրդակցում ենք թե ինչ ձեռնարկում-
ներ պետք և անցկացնենք: Տեղի յե ունենում փորձի
փոխակախակութեան:

Մեր ակտիվիստները լավ գիտեն յուրաքանչյուր
կոլտնտեսականի կյանքը և դա շատ և ոգնում գործին:
Մեր գրույցներում մենք ոգովում ենք տեղական որի-
նակներին: Յուրաքանչյուր գյուղում կան այնպիսի
բազմաթիւ դեպքեր, վորոնց վրա կարելի յե պարզ-
որեն ցույց տալ, թե վորքան ձեռնառու չե, իսկ յեր-
բեմն եւ վտանգավոր և փողը տանը պահելը:

Վորպեղի հաջողութեան ունենալ աշխատանքնե-
րում, շատ կարեւոր և վայելել բնակչութեան վստահու-
թեանը և հեղինակութեան ունենալ նրա աչքում: Յես
ծնվել և բաւորակութեան եւ արեւ մեր գյուղում:
Ինձ բոլորը գիտեն, ինձ հավատում են: Միշտ ուրախ
զվարթ կերպով են հանդիպում ինձ և լսում են ուշա-
դրութեամբ: Բոլոր ձեռնարկումների մեջ ինձ հետ
միասին՝ ակտիվորեն մասնակցում են նաև գանձապահը:
Մենք յերկուսս եւ գերազանցիկներ ենք ճանաչված:

Մենք խոստացանք պրոլետարական սոցիալիս-
տական Մեծ Հեղափոխութեան 22 տարեդարձին հա-
վաքել ամբողջ գյուղի փոխառութեան բաժնեգրու-

թեանը և այդ խոստումը մենք կատարեցինք: Բացի
այդ՝ յես կանխիկ հաշվով վաճառեցի 1,770 ռուբլու
պարտատոմսեր:

Փոխառութեան բաժնեգրութեանն ամենուրեք
անցկացվից լայն բացատրական աշխատանքների հի-
ման վրա, վորն ավարտվեց յերկու որում: Փողը հա-
վաքելու համար 750 տնտեսութեան մեջ աշխատում
եյին 20 լիազորներ: Հենց այդտեղ եւ ֆինանսական
ակտիվի միջև ծավալվեց սոցիալիստական մրցում՝
մոնոպոնները գյուղում ժամկետից առաջ հավաքելու
համար: Ամբողջ բաժնեգրութեան 39,875 ռուբլի գու-
մարից յերկու որվա ընթացքում հավաքվեց 8,525
ռուբլի: Մրցելով լավ աշխատանքի համար, մենք
Հոկտեմբերյան Մեծ Հեղափոխութեան 22-րդ տարե-
դարձին հավաքեցինք գյուղի փոխառութեան բաժնե-
գրութեան 102 անդամ:

Մեր խնայողական դրամարկդը թեև արտաքինով
շատ եւ հարուստ չե, բայց ներսը կահավորված և կուլ-
տուրապես: Այնտեղ կարելի յե հանգստանալ:

Լավ աշխատանքի պայմաններ բոլորն եւ ունեն:
Պետք և միայն աշխատել և սիրել իր գործը:

Չի կարելի նստել խնայողական դրամարկդի չորս
պատերի մեջ: Մեկ-յերկու որ կնստեք տեղում և իս-
կույն ևյեթ կտեսնենք, վոր այդ անդրադառնում և ա-
վանդների ներհոսման վրա: Պետք և մշտապես շփվել
մասնայի հետ և պրոպագանդա մղել խնայողական գոր-
ծի և փոխառութեանների համար: Այն ժամանակ հա-
ջողութեանն ապահովված կլինի:

Յես կոչ եւ անում բոլորին հետեւել իմ որինակին:
Գլխավորը—դա իր գործը սիրելն եւ:

Ընկ. Պոմոմաբեմկո Յակով Յերեմեևիչ. Կրասնոդա-

րի չեղկրի, Տեմիրգոնակու շրջանի Պետրոպոլիսի
խնայողական գրամարկդի վերահսկիչ, խնայողական
գրամարկդի սխառնում աշխատում է 1933 թվից, Համ.
Կ(բ)Կ թեկնածու:

1939 թվի ավանդների տարեկան պլանը նա կա-
տարել է 270 տոկոսով: 1940 թվի հունվարի 1-ին ա-
վանդների մնացորդը Պետրոպոլիսի խնայողական
գրամարկդում կազմում էր 168,436 ուրբլի՝ առ 1939
թվի հունվարի 1-ն յեղած 76 հազարի դիմաց: Ավան-
դատուներ են 248 մարդ (առ 1939 թվի հունվարի 1-ը
ներառյալ կազմում էին 164 հոգի):

«Մեր մասսայական աշխատանքները — պատմում
է ընկ. Պոնոմարենկոն, — անցնում է խորհրդի նախա-
գահությունում և ընդլայնած պլենումում, նաև հոլ-
տընտեսությունների բրիգադներում և ժողովներում
հաշիվ տալու ձևով: Ագիտատորների ակտիվի հետ մենք
կապվել ենք սերտորեն: Այդ մարդկանց մեզ համար
առանձնացրել է խորհրդի նախագահությունը, նրանք
հաստատված են ՀամԿ(բ)Կ շրջկոմի և շրջգործկոմի կող-
մից:

Մեր ագիտատորները հաճախ գրույցներ են ու-
նենում կոլտնտեսականների հետ՝ «խնայողամարկդի
մասին» թեմայով, ՀամԿ(բ)Կ Շրջկոմի բյուրոյի առա-
ջադրանքով, նրա գործուղումով կամ նամակով, նույ-
նիսկ ուրիշ կոլտնտեսություններում: Մեր խնայողա-
կան գրամարկդի շուրջն աշխատում է ընդամենը 24
ագիտատոր և 10 ակտիվիստ — տեղեկատու սեղանների
աշխատողներ: Ագիտատորների և ակտիվի հետ մենք
անց ենք կացրել 8 խորհրդակցություն: Ունեցել ենք
56 ժողով և խորհրդակցություն կոլտնտեսականների

հետ, 79 անհատական գրույցներ տներում, ուղարկել
ենք 142 նամակ:

Բացի հաստատված ագիտատորներից, գյուղում
մեզ շատ են ոգնում ծերունիները: Նախքան իր փողն
ավանդ տալը, ծերունին տասն անգամ հարցնում է՝
«կարող եմ արդյոք յես հետ ստանալ այդ փողը, ինչ
տոկոս է տրվում, ձգձգում չի լինի արդյոք»:

Ծերունիներն իրենց փողը մեծ մասամբ ժամկե-
տային ավանդ են տալիս: Յեվ ահա, յերբ նման ա-
վանդատուն, յերկար մտածելուց հետո, վերջապես, հա-
վատում է խնայողական գրամարկդին և իր խնայո-
ղություններն ավանդ է տալիս այնտեղ, այն ժամա-
նակ նա դառնում է մեր ամենահուսալի և ջանասեր
ոգնականը: Խնդրում են նման ծերունուն — «Ոգնիր մեզ,
պատմիր քավորին, խնամուն, ծանոթներին»: Յեվ նա
շատ համոզիչ ձևով պատմում է խնայողական գործի ու-
գուտների և շահավետության մասին: Իսկ յեթե չի կա-
րողանում գործը գլուխ բերել — գալիս է ոգնության և
կանչում մեզ, ասում է, — «Ահա, ստանա՛մորս մոտ փող
կա, բայց նա չի համաձայնվում իր փողերը ձեզ մոտ
պահելու»: Նման դեպքերում գնում են ինքդ, գրու-
ցում են պառավի հետ և վոչ թե մեկ կամ յլրկու, այլ
շատ անգամ:

Լինում է և այսպես. նման գրույցից հետո բե-
րում փողը մուծում է խնայողական գրամարկդը, իսկ
հետևյալ որը նորից գալիս է և ցանկանում է հետ
ստանալ այդ փողը: Իհարկե, անմիջապես վերադարձ-
նում են: Միայն այստեղ է, վոր նա համոզվում է, վոր
իր փողը գտնվում է հուսալի տեղում, և մի որ հետո
նորից գալիս ու վերադարձնում է փողը խնայողական

գրամարկդին: Ծերունիները հետ նման յերկար և համառ աշխատանք կատարելուց հետո միայն, մենք վըստահ ենք լինում, վոր հանձինս նրանց ունենք ուժեղ ոգնականներ: Մեր գյուղում նման չորս ծերունիներ կան և նրանք մեզ շատ են ոգնում:

Մի անգամ նրանցից մեկը գալիս և ինձ մոտ և ասում.— «Գիտես, զավակս, մեր կոլտնտեսությունում նոր կոլտնտեսական և յերեսցել, նա ապրում և բերեգադային բակում, արդեն մեկ և կես ամիս և, առայժմ ընտանիք չունի, ցանկանում և տուն գնել: Փող ունի, մի վորևե տեղ պահում և այդ փողը».— Պարզից, վոր այդ կոլտնտեսական իր փողը մշտապես իր մոտ ևր պահում, բամբակյա ժիլետի (անթե կարճ հագուստի) մեջ: Այդ հագուստով նա քնում ևր և չէր հանում նույնիսկ յիրը ամենաշոք ժամանակ աշխատում ևր դաշտում: Նրա հետ առանձին միայնակ զրուցելուց հետո, հաջողվեց նրան համոզել, վոր փողը մուծի խնայողական գրամարկդը: Շուտով նա, ի զարմանս բոլորի, դաշտ դուրս յիկավ առանց իր բամբակյա ժիլետի: Նոյեմբերի 5-ին մենք կատարեցինք մեր պարտավորությունը: Հոկտեմբերի 23-րդ տարեգարձին մենք տվինք ամբողջ շրջանի գյուղական բաժնեգրության 109 տոկոսը:

Մեր ստանիցայի խորհրդին կից յեղած լիադորների հետ նախապես անց ևր կացվել 6 խորհրդակցություն: Բոլոր լիադորները նախապատրաստվել էին, սոցմրցման պոյսմանագրեր էին կնքել միմյանց միջև: Աշխատանքն սկսվելուն պես՝ մենք խնայողական գրամարկդում վահան շինեցինք և նրա վրա կախեցինք յուրաքանչյուր լիադորի ցուցանիշը: Լիադորները գալիս

էին փողերը հանձնելու համար և տեսնում էին աշխատանքի արդյունքները: Յեղան գեպքեր, յերբ ձրգտելով իրենց պարտավորություններն առաջինը կատարելու, լիադորները գրամը հանձնում էին որական յերեք անգամ: Հանձնում էին նույնիսկ գիշերը:

Այդ ժամանակներում մենք աշխատում էինք առավոտյան ժամը 9-ից մինչև յերեկոյան 9-ը: Շըրջգործկոմի նախագահն ասաց, վոր այն լիադորը, վորը փոխառության դրամները կոլտնտեսականներից հավաքելը կավարտի սեպտեմբերի 25-ին,—կգնա Մոսկվայի գյուղատնտեսական ցուցահանդեսին: Այդ ցուցահանդեսին գնալու իրավունք ձեռք բերելու համար առանձնապես ակտիվորեն մրցում էին փոխառության լիադորներ՝ ընկ. Վոլկովը և ընկ. Տենվիկինը: Ընկ. Վոլկովի մոտ բաժնեգրվել ևր 111 մարդ՝ 12,600 ռուբլի գումարով, իսկ ընկ. Տենվիկինի մոտ բաժնեգրությունը կազմում ևր 11 հազար ռուբլի: Այդ լիադորներն ամեն գիշեր խոսում էին հեռախոսով:

Շըրջգործկոմի կարգադրությամբ՝ ամեն օր, ուղիղ ժամը 6-ին նրանց համարադատում էին գիծը: Ընկ. Վոլկովը որական յերեք-չորս անգամ հանձնում ևր դրամը: Ընկ. Տենվիկինից մեկ և կես ժամ առաջ նա լրիվ չափով հանձնեց իր տեղամասի կոլտնտեսականների բաժնեգրության գումարները: Դրա հետևանքով՝ Մոսկվայի գյուղատնտեսական ցուցահանդեսին մեկնեց ընկ. Վոլկովը:

Սոցիալիստական մրցումն այն տվեց, վոր հոկտեմբերի 1-ին մեր գյուղխորհրդի բոլոր լիադորները հավաքեցին փոխառության բաժնեգրության ամբողջ գումարը:

«ՀԱՅԴՈՒՐ ԿԱԳԱՐԱԿԱՆՆԵՐ»

Ստալինգրադի մարզի լավագույն վերահսկիչներն իրենց խնդիրը դարձրին յուրաքանչյուր գյուղական յերկրորդ կարգի խնայողական գրամարկդում ունենալ ավանդների մնացորդ՝ վոչ պակաս, քան հարյուր հազար ուրլի և յուրաքանչյուր գործակալական խնայողական գրամարկդում՝ վոչ պակաս, քան քառասուն հազար ուրլի:

Ընկ. Շսեմցով Մախիմ Գեորգիևիչ: Ստալինգրադի մարզի, Պողոսելկովսկու շրջանի, Բուկանովսկու 2-րդ կարգի խնայողական գրամարկդի վերահսկիչ:—«Հարյուր հազարականների» շարժման մասին՝ պատմեց հետեյալը:

«Նոր տարվա սկզբից մեր մարզում ծավալվեց վերահսկիչների սոցիալիստական մրցում՝ յուրաքանչյուր 2-րդ կարգի խնայողական գրամարկդում ավանդների հարյուր հազար ուրլու մնացորդ ունենալու համար: Այդ շարժման նախաձեռնողներ են հանդիսանում Ռուդենյանսկու շրջանի Մատըչևսկու խնայողական գրամարկդի աշխատողներ՝ վերահսկիչ Յերմակովը և դանձապահ Իշանովը: Փետրվար ամսին նրանք ունեցան ավանդների գումարի ավելացում իրենց խնայողական գրամարկդում մինչև 106 հազար ուրլի՝ առ 1940 թվի հունվարի 1-ն յեղած 81 հազար ուրլու դիմաց:

Մտնելով «հարյուր հազարականների» սոցիալիստական մրցման մեջ, Բուկանովսկու մեր խնայողական գրամարկդը փետրվարի 1-ին ունեցավ ավանդների 100 և կես հազար ուրլու մնացորդ՝ առ 1940

թվի հունվարի 1-ն յեղած 93,400 ուրլու դիմաց: Առ 1-ն հունվարի 1939 թ. ավանդների գումարը հավասար էր 45.700 ուրլու: 1940 թվի 1-ին յեղած ավանդների պլանը մենք դեռ հունվարին կատարեցինք 145 տոկոսով:

Բուկանովսկու խնայողական գրամարկդը Մատըչևսկուց հետո դարձավ «հարյուր հազարական»:

«Հարյուր հազարական» վերահսկիչների քանակը մեր մարզում որեցոր աճելու յն և բազմապատկու: Այդ նշանավոր շարժումն ունի խոշոր նշանակություն, վերոհետև միայն Ստալինգրադի մարզը լրացուցիչ միլիոնավոր ուրլիներ կտա յերկրին՝ ժողովրդական տնտեսության ֆինանսավորման համար:

Մենք պիտք ենք վոչ միայն ավանդների հարյուր հազարական մնացորդ ունենանք, այլև վոր գլխավորն են, անհրաժեշտ են ամրացնել այդ մնացորդը, վորպեսզի վոչ մի «նվազումներ» չկարողանան նրան ցնցել: Դրան հեշտությամբ կարելի յն հասնել միայն բնակչության մեջ ամենորյա համառ աշխատանք թափելով, աշխիվը ճիշտ ոգտագործելով, կիրառելով ավանդների ներգրավման համար տարվող ագիտացիայի և պրոպագանդայի բոլորիկյան բոլոր ձևերն ու մեթոդները:

Մեզ մոտ այսպես են կազմակերպված այդ գործը Ամենից առաջ գլխավոր դերը պատկանում են խնայողական գրամարկդի մշտական աշխիվին: Նա բաղկացած է կոլտնտեսականներից, կոլտնտեսուհիներից և գյուղական ինտելեկտից: Խնայողական գրամարկդի մրցատական աշխիվի թվումն են ուսուցիչ շքանշանակիր ընկ. Կալինինը, ՄՏԿ-ի աշխատող ընկ. Բրիկովը, Զագոտգեոնոյի հաշվապահները և ուրիշները: Նրանք բոլորը

մշտապես դրամարկղումն են լինում, սերտորեն կապված են բնակչության հետ, լավ են ճանաչում մարդկանց, մեծ հեղինակություն և վստահություն են վայելում։ Ակտիվի ուժերի ճիշտ դասավորումը վորոշում և հաջողությունը։ Նրանց աշխատանքի հիմնական մեթոդը—յուրաքանչյուր աշխատավորի հետ անհատական գրույց ունենալն է։

Մեր գյուղում մի կոլտնտեսական անցած տարվա վերջին ծախսից իր կովը, ստացած դրամը տանն եր պահում։ Ակտիվիստ ընկ. Կոտլյարովը գրույց ունեցավ այդ կոլտնտեսականի հետ, բացատրեց նրան փողը խնայողական դրամարկղում պահելու ոգուտները, կենդանի որինակներ եր բերում, պատմեց թե ինչպես բոլորին ծանոթ կոլտնտեսականը 1700 ուբլին պահել եր գետնի տակ և այդ փողերը փթել ելին։ Փաստերի և ապացույցների ազդեցությամբ տակ կոլտնտեսականը հասկացավ փողը խնայողական դրամարկղում պահելու ոգուտներն ու հարմարությունները և դարձավ ակտիվ ավանդատու։

Այսպես են աշխատում համարյա թե մեր բոլոր ֆինանսական ակտիվիստները։

Խոշոր նշանակություն ունեն տեղեկատու սեղանները, վորոնք կազմակերպված են կոլտնտեսություններում՝ յուրաքանչյուր բրիգադին և խրճիթ-ընթերցարաններին կից։ Սովորաբար, տեղեկատու աշխատանքներ տանում են աշխատանքի հաշվառիչները։ Տեղեկատու սեղաններն ունեն խաղարկության աղյուսակներ, բրոշյուրներ, փոխառություն և ավանդների թուղթիկներ։ Անցած տարի միայն տեղեկատու սեղանների ոգնությունը հայտնաբերվեցին 700 շա-

հումներ։ Այդ էլ ավելի բարձրացրեց նրանց հեղինակությունը։

Եյական նշանակություն ունեն խնայողական դրամարկղի աշխատանքների մասին բնակչությանը տրվող պարբերական հաշվետվությունները։ Այդտեղ գաղմթիվ արժեքավոր առաջարկներ են մտցնում կոլտնտեսականներն ու ուսուցիչները։

Բազմաթիվ ուսուցիչներ այդ հաշվետվություններից հետո պարտավորություն վերցրին իրենց վրա՝ դառնալու խնայողական գործի ագիտատորներ և ավանդատուների վորոշ քանակություն ներգրավել խրնայողական դրամարկղում։ Նրանք հաջողությամբ կատարեցին այդ պարտավորությունը։ Նրանց ոգնությունը՝ ղեկավարների յերեք տասնորյակում ներգրավվեց 9,5 հազար ուբլու նոր ավանդներ։

Վոչ մի գաղտնիք չկա մեր աշխատանքներում։ Այսպես կարող ե աշխատել ամեն մի վերահսկիչ։ Գրեխավորն այն է, վոր աճեցնել և մեծացնել խնայողական գործի պրոպագանդիստների ակտիվը։ Անհրաժեշտ ե խելոք և կարող կերպով, կենդանի փաստերով բացատրել բոլորին խնայողական գործի նշանակությունը, փողը խնայողական դրամարկղում պահելու շահավետությունն ու հարմարությունը։ Հաջողությամբ աշխատելու համար մենք ունենք գործունեություն ընդարձակ առարկեղ և հաստատուն բազա—աշխատավորների բարեկեցություն անշեղ աճումը»։

ԸՆԿ. Միքաելի (Սարատովի մարզ)։ Այդ աշխատանքների մասին ասաց հետեյալը.—«Վերլուծում ես ամեն մի տնտեսությունը, իմանում ես թե ում մոտ պետք ե փող լինի, վորն անասուն ե ծախել, վորն ել

աշխատել եւ վերցնում եւ խաղարկութեան աշխատակ-
ները և գնում գյուղ: Մտնում եւ ամեն տեղ, զրույց եւ
ուշենում ամեն մի տանը, ամեն տեղ խոսում եւ խնա-
յողական դրամարկղի մասին:

Պատահեց այսպիսի մի դեպք: Մի քաղաքացի կովը
ծախեց 1200 ռուբլով: Նա խոստացավ զաւ խնայողա-
կան դրամարկղ, բայց և այնպէս չեր գալիս, ինքս
գնացի նրա մոտ՝ տուն, խորհուրդ տվի փողը պահել
խնայողական դրամարկղում: Խորհուրդ արին ըն-
տանիքում և վորոշեցին փողն ավանդ տալ Յերեք
որից հետո ամուսինը գնաց խոտհնձի, իսկ կինը զը-
նաց բանջարանոցում քաղհան անելու: Այդ ժամանակ
գողերը կտարեցին նրա սնդուկը, բայց միայն 70 ռ.
հաջողից նրանց վերցնելու: Այդ դեպքից հետո ա-
վանդատուն ասում եր բոլորին, վոր յես ոգնել եմ նրան
1200 ռ. պահպանելու:

Զրույցներում և զեկուցումներում փողի կորուս-
տան որինակներ ենք բերում: Կանայք հաճախ փողը
պահում են բարուրներում, հետո մոռանալով՝ փա-
թաթում են նրանց մեջ մանուկներին և կորցնում:

Ընկ. Սիլիսկայա (Արխանգելսկու մարզ): Գտնում
ե, վոր միջոցները խնայողական դրամարկղում ներ-
գրավելու ամենալավ միջոցն իր աշխատանքի պայ-
մաններում՝ հանդիսանում ե անհատական զրույցը:

Փոխառութեան յուրաքանչյուր խաղարկութեան
նից հետո նա գալիս ե Անտառա-արդտնտեսութեան
հանրակացարանը, վորոնց նա սպասարկում ե՝ «Գա-
լիս ես հանրակացարան և սկսում ես ստուգել պար-
տաւորները, իսկույն բոլորը գալիս են: Հինց այգտեղ
եւ զրուցում, բացատրում ես խնայողական գործի նշա-

նակութունը և շահավետութունը: Առանձնապէս ա-
վելի շատ բան են տալիս անհատական զրույցները:
Պատահեց այսպիսի մի դեպք:—Խոսում եյին ջրկրի
հետ, զխեյին, վոր նա փող ունի: Համոզում եյին,
վոր նա փողը տանը՝ չպահի: Նա խոստացավ մտածել
և փողը բերեց խնայողական դրամարկղն այնպէս մի-
մյանց սեղմված կպած, վոր կարծես թի նրանք մի
յերկար ժամանակ մնացել եյին մի ծանր բռնան տակ:
Գնացի և մի ուրիշի մոտ, զրուցեցի նրա հետ: Հետե-
վանքս այն յեղով, վոր նրանք առաջին անգամ
3000 ռ. մուծեցին, յերկրորդ անգամ՝ բերին ավելի,
իսկ յերրորդ անգամ՝ եւ ավելի»:

Ընկ. Նադեխա (Գորկովսկու մարզ): Մանրամասն
պատմում ե, թի ինչպէս մի պտուղի հետ յերկար
ժամանակ զրուցելուց հետո, համոզել ե նրան իր ու-
նեցած 300 ռուբլին մուծել խնայողական դրամարկղը:
Այդ պտուղը փողի մի մասը պահում ե հազատի մեջ
կարված, իսկ մյուս մասը—22ի մեջ:

Ընկ Նադեխան իմացել ե նույնպէս, վոր տեղա-
մասի պահակը շատ փող ունի:—«Մեկ-յերկու անգամ
խոսեցի նրա հետ առանց հետեանքի: Միայն յերրորդ
անգամ կարողացա համոզել: Իսկ մինչ այդ ժամանակ-
ները, մարդը յերկու տարվա ընթացքում յերեք հազար
ռուբլի պահում եր գրպանում»:

Ընկ. Արսյուխ (Ուկրաինական ԽՍՀ):—«Յես հա-
մոզվել եմ, վոր կոտնտեսականներին իրենց տանն
այցելել մեծ արդյունք ե տալիս: Յերը լինում ես
ընտանիքում, տեսնում ես, վոր յերկրորդ որը գալիս
են և ավանդ են բերում: Մի քանիսն ասում են՝ «Յես
հետո կմուծեմ 200—300 ռուբլի և յիթի ամեն ինչ

լավ կլինի, ապա հետագայում ելի կազմակերպման:—
Գոլտնտեսականներից կազմված ակտիվը խորհուրդ է
տալիս իր ազդեականներին և ծանոթներին, վոր փողը
մուծեն խնայողական դրամարկը: Այդ ակտիվի հետ
մենք զրույցներ ենք ունենում:—«Յեթի, ասում եմ յես,
հանկարծ հրեհն ծագել, փողը խնայողական դրամար-
կիցում մնում և անվթար: Յեթի դողը դա,—բոլորը
տանի, խնայողական դրուռլին ել նույնպես, իսկ փողը,
համենայն դեպս՝ կմնա անվթար, վորովհետև խնայողա-
կան դրամարկից կարելի յե իսկույն և յեթ նոր գըր-
քույկ ստանալ»:

Մի ծերուկ շատ յերկար ժամանակ փողը պահում
եր տանը: Անցավ ժամանակ: Ծերուկը բոլորովին մո-
ռացավ փողի մասին: Իսկ յիրը հիշեց, ապա դժվարու-
թյամբ դտավ այն փեթակը, վորտեղ պահել էր, բայց
այնտեղ չկար ոչ միայն փողը, այլև այն թուղթը,
վորի մեջ փաթաթված էլին նրանք: Փողի փոխարեն
փեթակի մեջ յերևաց մկան բուն: Մկները բոլորը կերել
էին: Փողերը կորան, կոլտնտեսականը շատ եր մտածում
և խոսում, վոր չկարողացավ հասկանալ փողը խնայո-
ղական դրամարկիցում պահելու ոգուտները:

Զրույցներում և ժողովներում, խնայողական գոր-
ծի և փոխառությունների նշանակության մասին յե-
ղող իրենց զեկուցումներում, գրուցողներն ու ազիտա-
տորները, խնայողական դրամարկիչները աշխատողները
հաջողությամբ են ոգտագործում բոլորին ծանոթ տե-
ղական նյութերը:

Բացի բանավոր պրոպագանդից, խնայողական
դրամարկի գերազանցիկներն իրենց պրակտիկ աշխա-
տանքներում, մեծ դրական արդյունքներով են կիրա-
ռում տեղական նմանակներ:

Ընկ. Վոդայախովը (Կուբալի մարզ) ուղարկել է
այդպիսի 250 անհատական նամակներ:

Ընկ. Գոցովա (Ուկրաինական խՍՀ) ասում է.—
«Մենք նամակներ էյինք ուղարկում կոլտնտեսու-
թյունների նախագահներին, կոլտնտեսականներին,
բրիգադիւրներին, ավանդատուներին և վոչ ավանդա-
տուներին: Մեր ակտիվիստներից մենք իմանում ենք,
թե ներկայումս ում մոտ կա ավելորդ փող և այն ժա-
մանակ գրում ենք, որինակի համար, այսպես,—

«Հարգելի Կուզմա Գորգիևիչ, Դուք մեր խնա-
յողական դրամարկի ավանդատու յեք 1932 թվից,
ունեք խնայողական գրքույկ, բայց Դուք ձեր հաշի-
վը բարձի թող եք արել: Միսած 1935 թվից վոչ մի
ուրբի չեք մուծել, թեև այդ կարող էյիք անել: Ավե-
լացնելու ձեր ավանդը դուք կարծեք թե կարող եք և
ներկայումս անել: Խնդրում եմ Ձեզ չհրաժարվել դրա-
նից, չե՞ վոր Ձեզ շատ լավ հայտնի յե, վոր փողը խնա-
յողական դրամարկիցում պահելը ոգուտ և թե Ձեզ և
թե պետության համար: Հավաստիացնում եմ Ձեզ,
վոր Դուք միշտ կարող եք ձեր առաջին իսկ պահան-
ջով յես ստանալ Ձեր փողը»:

Մեծ եֆֆեկտ է տալիս ռաբիտյե, կինոյի, պլա-
կատների, թերթիկների, լողունգների խելացի ոգտա-
գործումը և պատի թերթիկներն ու շրջանային մամու-
լին ամեն որ մասնակցելը:

Գերազանցիկները պատմեցին խնայողական դրա-
մարկիչների և ակտիվի սոցիալիստական մեցման վիթ-
խարի նշանակության մասին:

30r

27 428

Нап. ерр.